ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥ ಗುರುವರ್ಯ ವಿರಚಿತ

ಚಕ್ರಸ್ತುತಿ

ಮತ್ತು

ಅಂಬರೀಷ ಮಹಾರಾಜ ಕೃತ

ಸುದರ್ಶನ ಸ್ತುತಿ

ಚಕ್ರಸ್ತುತಿಃ

ದೋಷೌಘವಾರಣಂ ಯಸ್ಯ ಧಾರಣಂ ಮೋಕ್ಷಕಾರಣಮ್ ।
ನ ವೈದಿಕಂ ತಪ್ತಚಕ್ರಧಾರಣಂ ಯದಿ ಮನ್ಯಸೇ ॥ ೧ ॥
ಗ್ರಂಥಾದೌ ಮಂಗಲಂ ತರ್ಹಿ ಕಸ್ಮಾನ್ನಾವೈದಿಕಂ ತವ ।
ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಾತ್ ಸ್ಮೃತಿಃ ಕಲ್ಪ್ಯಾ ಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ಶ್ರುತಿಕಲ್ಪನಾ ॥ ೨ ॥
ಯದಿ ತತ್ರ ತಥೈತಸ್ಮಿನ್ ಕಿನ್ನ ಕಲ್ಪಯಸಿ ಶ್ರುತಿಮ್ ।
ದ್ವಾರಕಾಯಾಯಿಭಿಃ ಸರ್ವೈರದ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಾಕ್ಪ್ರವೇಶತಃ ॥ ೩ ॥
ನಿಂಬಾದಿತ್ಯಾನುಗೈಃ ಪ್ರಾಜ್ಞೈರ್ಮಾಯಾವಾದ್ಯೇಕದೇಶಿಭಿಃ ।
ವಿಷ್ಣುಸ್ವಾಮಿಮತಸ್ಥೈಶ್ಚ ರಾಮಾನುಜಮತಾಶ್ರಯೈಃ ॥ ೪ ॥
ತತ್ತ್ವವಾದಿಜನಾಚಾರ್ಯೈಃ ಶಿಷ್ಟಶ್ರೇಷ್ಠೈರನುಷ್ಠಿತೇ ।
ಕೈಶ್ಚಿಚ್ಚೀರ್ಣಮಿದಂ ನೋಚೇತ್ತ್ಯಕ್ತಂ ತದಪಿ ನಾಸ್ತಿಕೈಃ ॥ ೫ ॥
ಬಹುಶಿಷ್ಟಜನಾಚಾರಃ ಪ್ರಮಾಣಮುಭಯತ್ರ ಚ ।
ಸ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಭಾಗೇಷು ತಥಾ ಪ್ರಕರಣೇಷು ಚ ॥ ೬ ॥
ನಿಬಂಧೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ಕೇನಾಪೀದಂ ನ ದೂಷಿತಮ್ ।
ಅನಾಚಾರಸ್ತು ಕೇಷಾಂಚಿದನಾಚಾರಃ ಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯತಾಮ್ ॥ ೭ ॥
ತ್ಯಜೇದೇಕಂ ಕುಲಸ್ಯಾರ್ಥಮಿತಿ ನ್ಯಾಯಂ ವಿಜಾನತ ।
ನೃಸಿಂಹಪರಿಚರ್ಯಾಯಾಂ ರಾಮಾರ್ಚಾಚಂದ್ರಿಕಾದಿಷು ॥ ೮ ॥
ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಪುರಾಣೋಕ್ತ್ಯಾ ತೈರಪೀದಂ ಪ್ರಸಾಧಿತಮ್ ।
ನ ನಃ ಪೂರ್ವೈಃ ಪರಾಕ್ರಾಂತಂ ಸರ್ವಸಂಪ್ರತಿಪತ್ತಿತಃ ॥ ೯ ॥
ಇದಾನೀಮಾಗ್ರಹಾದೇವ ವಿವದಂತೇ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ದುರಾಗ್ರಹಗ್ರಹಂ ತೇಷಾಂ ಕೇಷಾಂಚಿನ್ಮನಸಿ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೧೦ ॥
ನಿವರ್ತಯೇತ್ಸುಪ್ರಯುಕ್ತಃ ಶ್ರೌತೋ ಮಂತ್ರೋ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ।
ಅವೈದಿಕಮಿದಂ ಚೇತ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯಂ ವೈದಿಕಂ ಕುತಃ ॥ ೧೧ ॥
ಶ್ರುತಯಸ್ತತ್ರ ಚೇತ್ ಸಂತಿ ನ ಸಂತಿ ಕಿಮಿಹಾಗಮಾಃ ।
ಯದ್ಯೇತೇಷಾಮಿತೋಽನ್ಯೋಽರ್ಥಃ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ ಸ್ವಕಪೋಲತಃ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಸಮಾಖ್ಯಾತಸ್ತತ್ರಾನ್ಯಾರ್ಥೋ ನ ಕಿಂ ಶ್ರುತಃ ।
ಆಗ್ರಹೋಽಯಂ ಪರೇಷಾಂ ಚೇತ್ತಥಾಽಯಂ ಕಿಂತು ನಾಗ್ರಹಃ ॥ ೧೩ ॥

ವಾದಿವಿಪ್ರತಿಪನ್ನಾಭಿಃ ಶ್ರೌತತ್ವಂ ತೂಭಯೋಃ ಸಮಮ್ ।
ಯದ್ಯಶ್ರೌತಮಿದಂ ಕರ್ಮ ಯಜ್ಞೋಽಶ್ರೌತಃ ಕಥಂ ನ ತೇ ॥ ೧೪ ॥

ತನ್ಮೂಲಭೂತವೇದಾನಾಮತತ್ತ್ವಾವೇದಕತ್ವತಃ ।
ಅನ್ಯಾರ್ಥಕಲ್ಪನೇನಾಪಿ ತತ್ತ್ವಾವೇದಕತಾ ಗತಾ ॥ ೧೫ ॥

ತೇನೈವಾವೇದಕತ್ವಂ ಚೇದಧ್ವರಸ್ಯ ಕಥಂ ನ ತತ್ ।
ಅಧುನಾ ಬಾಧವೈಧುರ್ಯಾದ್ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಮಾನತಾ ॥ ೧೬ ॥

ಸಮೋಭಯತ್ರ ಕೇಷಾಂಚಿನ್ಮತೇ ಬಾಧೋಽತ್ರ ತತ್ರ ಚ ।
ವೇದಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಶಂಸಿತ್ವಾದಶಿಷ್ಟೌ ತಾವುಭಾವಪಿ ॥ ೧೭ ॥

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಮಾನತ್ವಂ ಮೂಢಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮೇವ ಹಿ ।
ಅತಪ್ತಧಾರಣಂ ಚೇತ್ಸ್ಯಾತ್ತನ್ಮೂಲೇನೈತದಾಗತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಸದಾ ತದುಕ್ತಲಾಭಾರ್ಥಮಿದಂ ಪ್ರಾಜ್ಞೈರ್ಹಿರಣ್ಮಯೀ ।
ಪವಿತ್ರಮುದ್ರೇವ ಕುಶಶ್ರುತಿಮೂಲಾ ಪ್ರಧಾರ್ಯತೇ ॥ ೧೯ ॥

ಕಿಮಗ್ನಿನಾಽಪರಾದ್ಧಂ ತೇ ಕಿಂ ಚಕ್ರೇಣ ಮುರದ್ವಿಷಃ ।
ಕಿಂ ವಾ ಸದ್ಭಿರನಿರ್ಭೀತೈಃ ಕಿಂ ಪುರಾಣೈಸ್ತ್ರಯೀಗಿರಾ ॥ ೨೦ ॥

ನಿಷೇಧವಾಕ್ಯಾದ್ಭೀತಿಸ್ತು ತಪ್ತಾತಪ್ತಾಂಕಯೋಃ ಸಮಾ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ತಪ್ತಗಂ ಕುರ್ವನ್ ಸಮಃ ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾರ್ಥಯೋಃ ॥ ೨೧ ॥

ಅಮಂತ್ರಾಹೋಮಮೂಲಾಂಕವಿಷಯಂ ಕುರು ಲಾಘವಾತ್ ।
ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವಿರುದ್ಧೋಽರ್ಥಃ ಸ್ವಸಾರಂ ಚಾಧಿರೋಹತಿ ॥ ೨೨ ॥

ಇತ್ಯಾದೌ ತ್ಯಜ್ಯತೇ ವೇದೇ ಕಿಂ ಪುನಃ ಸ್ಮೃತಿಕೋಣಗಃ ।
ಯದಿ ಸ್ಮೃತಿಮನಾದೃತ್ಯ ಶ್ರುತಾವನುದಿತತ್ವತಃ ॥ ೨೩ ॥

ವಿಧಿಂ ನ ಮಾನಯಸ್ಯೇನಂ ನಿಷೇಧಃ ಕೇನ ಮಾನ್ಯತೇ ।
ನಹಿ ಶ್ರುತಿಸತೀ ಧರ್ಮಮಿಮಂ ಕ್ವಾಪಿ ನಿಷೇಧತಿ ॥ ೨೪ ॥

ಸುದರ್ಶನಕೃತೋದ್ಯೋಗನಿಷ್ಕಂಟಕಿತಪದ್ಧತಿಃ ।
ತೂಷ್ಣೀಂ ಸ್ಥಿತೇಽಪಿ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ನಂಗೀಕಾರ ಇತೀರ್ಯತೇ ॥ ೨೫ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರೇಽಪ್ಯಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಂ ಚೇದ್ಗೀಯತೇಽನುಮತಂ ತ್ವಿತಿ ।
ಯದಿ ಸ್ಮೃತ್ಯುಕ್ತಮಾಚಾರಮಶ್ರೌತಂ ಮನ್ಯತೇ ಭವಾನ್ ॥ ೨೬ ॥

ಶೌಚಾದೌ ದಿಗ್ವಿಭಾಗಂ ಚ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಮೃತ್ತಿಕಾಗ್ರಹೇ ।
ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯದಿನತ್ವಂ ಚ ದಂತಧಾವನಕರ್ಮಣಿ ॥ ೨೭ ॥

ಕಾಷ್ಠೇ ಗ್ರಾಹ್ಯಾಗ್ರಾಹ್ಯತಾಂ ಚ ತಥಾಽಽಚಮನಪದ್ಧತಿಮ್ ।
ಗೃಹ್ಯೋಕ್ತಂ ಪಾರ್ವಣವಿಧಿಂ ಭೋಜ್ಯಾಭೋಜ್ಯಪದಾರ್ಥತಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಕ್ರಮಂ ಷೋಡಶಸಂಸ್ಕಾರೇ ಶ್ರಾದ್ಧಾದೀನಾಂ ದಿನಾನ್ಯಪಿ ।
ತರ್ಹಿ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವ್ರಾತ್ಯದಶಾಮಾಶ್ರಯ ತ್ವವಿಶಂಕಿತಃ ॥ ೨೯ ॥

ಸರ್ವಧರ್ಮಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯೇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯಮುಪಾಶ್ರಿತಃ ।
ನಾರದೀಯೇ ಬೃಹತಿ ತೇ ಬಲಂ ವಾಕ್ಯಚತುಷ್ಟಯಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಪಾದ್ಮಗಾರುಡಮುಖ್ಯೇಷು ಸಂತ್ಯಸ್ಮಾಕಂ ಸಹಸ್ರಶಃ ।
ದ್ವೈಧೇ ಬಹೂನಾಂ ವಚನಮಿತಿ ನ್ಯಾಯೇನ ತತ್ತ್ಯಜನ್ ॥ ೩೧ ॥

ಅಂಗೀಕುರು ಹರೇಶ್ಚಕ್ರಧೃತಿಂ ಮುಕ್ತಿಸೃತಿಂ ಪರಾಮ್ ।
ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣಸ್ಥಾನ್ಯಸ್ಮದ್ವಾಕ್ಯಾನಿ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೩೨ ॥

ಮುಖ್ಯಾನ್ಯುಪಪುರಾಣಸ್ಥವಾಕ್ಯೇಭ್ಯೋ ನಹಿ ಬಿಭ್ಯತಿ
ಪಂಚರಾತ್ರಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೂಕ್ತೇಃ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿಷ್ಯತೇ ॥ ೩೩ ॥

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪರ್ವಪೂಜಾದ್ಯಾ ದೇವಾನಾಂ ಸ್ಯುಃ ಕಥಂ ನ ಚೇತ್ ।
ಶ್ರುತಿಪ್ರತೀಕಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪವಿತ್ರಾಖ್ಯಾಂ ಪ್ರದಾಯ ಚ ॥ ೩೪ ॥

ತತ್ರ ಪ್ರಥಮಸಂಸ್ಕಾರಸ್ತಪ್ತಚಕ್ರಾಂಕ ಈರ್ಯತೇ ।
ತದ್ವಿರುದ್ಧಮೃಷಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ದುರುಕ್ತಮಿತಿ ಗೃಹ್ಯತೇ ॥ ೩೫ ॥

ಉಭಯೋಃ ಕಲಹೇ ಸಾಕ್ಷೀ ವಿಜಾತೀಯೋ ಹಿ ಮಾನ್ಯತೇ ।
ಯಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂ ಲಿಂಗಪಾರಮ್ಯಂ ಪರಂ ದೇವಮುಮಾಪತಿಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ತಮಃಪ್ರವರ್ತಕಂ ವಕ್ತಿ ತಾಮಸಂ ತತ್ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ ।
ಇತಿ ಗಾರುಡವಾಕ್ಯೇನ ತಥಾ ಪಾದ್ಮಗತೇನ ಚ ॥ ೩೭ ॥

ವಿಷ್ಣ್ವಾಧಿಕ್ಯವಿರೋಧಿತ್ವೇ ಪುರಾಣಸ್ಮೃತಿವಿದ್ಯಯೋಃ ।
ಅಪಿ ತಾಮಸತ್ವೈವೋಕ್ತಾ ತತೋಽಪ್ಯನ್ಯದುಪೇಕ್ಷತಾಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ನಹಿ ತಾಮಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತಮಃ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಂ ಸರ್ವೈಃ ಪೂರ್ವೈರ್ನೋ ಭವತಾಮಪಿ ॥ ೩೯ ॥

ಪುರಾಣೇಷೂತ್ತಮತ್ವೇನ ಶ್ರುತಂ ಮತಮುಪಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ತತ್ರಾಪಿ ವಿಷ್ಣುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯರಸಾಯನವಿರೋಧಿನಾಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಶೈವೋಕ್ತಿವಿಷಬಿಂದೂನಾಂ ತಾಮಸತ್ವಮುದಾಹೃತಮ್ ।
[1]ವಾಚಂ ಹೀನಾಂ ಮಯಾ ರಕ್ಷನ್ ದುಃಖದುಃಖೀ ಭವೇದಿತಿ ॥ ೪೧ ॥

ಶೃಣ್ವಂತಿ ಯೇಽನ್ಯವಿಷಯಾಃ ಕುಕಥಾ ಮತಿನಾಶಿನೀಃ ।
ತೇ ತಮಃ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತೀತಿ ವಂಧ್ಯಾಂ ನ ಬಿಭೃಯಾದ್ಗಿರಮ್[2] ॥ ೪೨ ॥

ಇತ್ಯಾದೌ ತೇನ ಚೋಕ್ತಂ ನಃ ಸರ್ವಂ ಚಾರ್ವೇವ ಗಮ್ಯತೇ ।
ಮಲ್ಲಕ್ಷಣಮಿಮಂ ಕಾಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಮದ್ಧರ್ಮಮಾಶ್ರಿತಃ ॥ ೪೩ ॥

ಸ್ವಲಿಂಗಧಾರಣೇನೇತಿ ತತ್ರೋಕ್ತಂ ಚಕ್ರಲಾಂಛನಮ್ ।
ಶ್ರುತಿತಾತ್ಪರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ ವಿರೋಧಂ ಕುರ್ವತೀ ಸ್ಮೃತಿಃ ॥ ೪೪ ॥

ವಿರೋಧೇ ತ್ವನಪೇಕ್ಷಂ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯಮಾನತ್ವಮೇಷ್ಯತಿ ।
ಪವಿತ್ರಂ ತ ಇತಿ ಹ್ಯೇಕಾ ಗೋವಿಂದುರ್ಬಿಭ್ರದಾಯುಧಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಯೇನ ದೇವಾಃ ಪವಿತ್ರೇಣ ಆತ್ಮಾನಂ ಪುನತೇ ಸದಾ ।
ತೇನ ಸಹಸ್ರಧಾರೇಣ ಪಾವಮಾನ್ಯಃ ಪುನಂತು ಮಾಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯೃಚಿ ಯಜುರ್ವೇದೇ ಲೋಕಸ್ಯ ದ್ವಾರಮಿತ್ಯಪಿ ।
ಚರಣಂ ಪೂತಮಿತಿ ಚ ತಥಾ ಸಾಮ್ನಿ ಸ್ಫುಟಂ ವಚಃ ॥ ೪೭ ॥

ನೇಮಿನಾ ತಪ್ತಸುತನುಃ ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದಿತಿ ।
ಉರುಕ್ರಮಾಂಕೈಃ ಸುಭಗಾ ವಯಮೇಭಿರಿಹಾಂಕಿತಾಃ ॥ ೪೮ ॥

ಇತ್ಯಥರ್ವಗತಂ ವಾಕ್ಯಂ ತಥಾ ಶ್ರುತಿಶಿರಸ್ಯಪಿ ।
ಅದ್ಯಾಪಿ ಗೌರ್ಜರೈರ್ವಿಪ್ರೈಃ ಪಠ್ಯಮಾನೇ ಗುರೋರ್ಮುಖಾತ್ ॥ ೪೯ ॥

ಧೃತೋರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಃ ಶ್ರಿತಸಚ್ಚಕ್ರಧಾರೀ ಹರಿಂ ಪರಮ್ ।
ಯೋ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸ ಮಹಾತ್ಮೇತಿ ಸ್ಪಷ್ಟಮರ್ಥಾಂತರೋಜ್ಝಿತಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಸಂತಿ ಸ್ಮೃತೀತಿಹಾಸಾದ್ಯಾಃ ಪುರಾಣಾನಿ ಚ ಕೋಟಿಶಃ ।
ಸುದರ್ಶನಸ್ಯ ಮೀಮಾಂಸಾ ಕೃತಾ ಹ್ಯಸ್ಮತ್ಪುರಾತನೈಃ ॥ ೫೧ ॥

ತತ್ರೋದ್ಧೃತೇಷು ವಾಕ್ಯೇಷು ಕಥಮೇತೇಷು ಸಂಶಯಃ ।
ಯದಿ ವಾಕ್ಯಂ ಸ್ವಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾವಕ್ಷ್ಯನ್ ಪೂರ್ವಸೂರಯಃ ॥ ೫೨ ॥

---

1 ಗಾಂ ದುಗ್ಧದೋಹಾಮಸತೀಂ ಚ ಭಾರ್ಯಾಂ ದೇಹಂ ಪರಾಧೀನಮಸತ್ಪ್ರಜಾಂ ಚ ।
ವಿತ್ತಂ ತ್ವತೀರ್ಥೀಕೃತಮಂಗವಾಚಂ ಹೀನಾಂ ಮಯಾ ರಕ್ಷತಿ ದುಃಖದುಃಖೀ ॥

2 ಯಸ್ಯಾಂ ನ ಮೇ ಪಾವನಮಂಗ ಕರ್ಮ ಸ್ಥಿತ್ಯುದ್ಭವಪ್ರಾಣನಿರೋಧಮಸ್ಯ ।
ಲೀಲಾವತಾರೇಪ್ಸಿತಜನ್ಮ ವಾ ಸ್ಯಾದ್ವಂಧ್ಯಾಂ ಗಿರಂ ತಾಂ ಬಿಭೃಯಾನ್ನ ಧೀರಃ ॥
—ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ (xI/11/19,20)

ತರ್ಹ್ಯರ್ಚ್ಯನೇಕಭೇದಾಯಾಂ ಕುತೋ ವಾಕ್ಯಂ ನಿಜೇಚ್ಛಯಾ ।
ವ್ಯಾಕರಿಷ್ಯನ್ನತಿಸ್ಪಷ್ಟಮನರ್ಥಾಂತರಸಂಭವಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಪ್ರಾವರ್ತಂತ ಕಥಂ ಪೂರ್ವೇ ಸರ್ವೇಽಪ್ಯಾಸ್ತಿಕಮೌಲಯಃ ।
ಸ್ಪಷ್ಟೈರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ನ ಚೇತ್ ಸರ್ವವಿಪ್ಲವಃ ಸ್ಯಾಜ್ಜಿನೋಕ್ತಿತಃ ॥ ೫೪ ॥

ಸ ವಕ್ತಿ ಸರ್ವಮಾಮ್ನಾಯಂ ರಕ್ಷಸಾ ಕೇನಚಿತ್ ಕೃತಮ್ ।
ಪವಿತ್ರಂ ಚರಣಂ ಚಕ್ರಂ ಲೋಕದ್ವಾರಂ ಸುದರ್ಶನಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ಪರ್ಯಾಯವಾಚಕಾ ಹ್ಯೇತೇ ಚಕ್ರಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ।
ಪುರಾಣೋಕ್ತಿರಿಯಂ ಚಕ್ರಂ ಪವಿತ್ರಾದ್ಯಾಖ್ಯಯಾಽಹ ಹಿ ॥ ೫೬ ॥

ಮತ್ಯಾನುಶಾಸನಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಕಿಂ ಪುನಃ ಸ್ಮಾರ್ತಶಾಸನಮ್ ।
ಪವಿತ್ರಯತೇ ಲೋಕಾನಿತಿ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಸಂಭವಾತ್ ॥ ೫೭ ॥

ಯೋಗರೂಢಿಬಲಾಯಾತಾ ಪವಿತ್ರಾಖ್ಯಾ ಸುದರ್ಶನೇ ।
ಇಮಾಂ ಶ್ರುತಿಮುಪಾದಾಯ ಪುರಾಣಾನ್ಯೇವ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೫೮ ॥

ಪ್ರಮಾಣಯಂತಿ ಸ್ವೋಕ್ತೇಽಸ್ಮಿಂಸ್ತಪ್ತಚಕ್ರಾಂಕಧಾರಣೇ ।
ಅತೋಽನ್ಯಾರ್ಥಃ ಶ್ರುತೇರಸ್ಯಾಃ ಕಥಂ ಶಕ್ಯೋ ಮನೀಷಿಭಿಃ ॥ ೫೯ ॥

ಸತಿ ನೇತರಿ ಮಾರ್ಗಸ್ಯ ಕಿಮಂಧೋಕ್ತಃ ಕ್ರಮೋ ಭವೇತ್ ।
ಪವಿತ್ರಪದನಿರ್ದಿಷ್ಟಮರ್ಥಂ ವೇದಸ್ತಮೇವ ಹಿ ॥ ೬೦ ॥

ಸಹಸ್ರಧಾರನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ಚಕ್ರತ್ವಂ ಸ್ಪಷ್ಟಯತ್ಯಹೋ ।
ಷಟ್ಕೋಣತ್ವಾಭಿಧಾಂ ಚಕ್ರಚ್ಛಾಯಾಮುದ್ಯಾಪ್ಯುಪಾದದತ್ ॥ ೬೧ ॥

ಕುಶಗ್ರಂಥಿರಪಿ ಹ್ಯಾಸೀತ್ಪವಿತ್ರಾಖ್ಯೋ ಮಹೀತಲೇ ।
ಯಥಾ ಚಿತ್ರಸ್ಥಸಿಂಹಸ್ಯ ಸಿಂಹಸಾದೃಶ್ಯಮಾತ್ರತಃ ॥ ೬೨ ॥

ಸಿಂಹತಾಯಾಂ ಮುಖ್ಯಸಿಂಹೋ ವನ್ಯ ಏವೇತಿ ನಿರ್ಣಯಃ ।
ತಥಾ ಪವಿತ್ರನಾಮ್ನೈತಚ್ಚಕ್ರಸ್ಯೈವೇತಿ ಗಮ್ಯತೇ ॥ ೬೩ ॥

ಷಟ್ಕೋಣತಾ ಸರ್ವಮತೇ ಚಕ್ರಸ್ಯೈವ ಹಿ ಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ಆಗಮೋಕ್ತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಚ ಷಟ್ಕೋಣಗ್ರಂಥಿತೋಽಭವತ್ ॥ ೬೪ ॥

ಅತೋಽನ್ಯಾರ್ಥಕಥಾ ವಾತಾಹತಾ ಶುಷ್ಕಲತಾಽಭವತ್ ।
ತತ್ಪವಿತ್ರಮಿದಂ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಯತ್ತ್ವಂ ಪರ್ಯೇಷಿ ವಿಶ್ವತಃ ॥ ೬೫ ॥

ಇತಿ ಶ್ರುತ್ಯುದಿತಂ ವಿಷ್ಣುವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಮೇವ ಚ ।
ಚಕ್ರಸ್ಯೈವೋಚಿತಂ ವಿಪ್ರಕುಶಸ್ಯಾತ್ಯಂತಬಾಧಿತಮ್ ॥ ೬೬ ॥

ಪ್ರಾಕ್ಪ್ರಸಕ್ತಪವಿತ್ರೇಣ ತಪ್ತಾತಪ್ತತ್ವಮಿಷ್ಯತೇ ।
ಪಂಚಾಗ್ನಿಕೃತತಾಪೋಕ್ತೌ ದೂಷಣದ್ವಯಮಾಗತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಪ್ರಸಕ್ತಸ್ಯ ಪರಿತ್ಯಾಗೋ ಹ್ಯಪ್ರಸಕ್ತಪರಿಗ್ರಹಃ ।
ಅಮತ್ಯೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪ್ತಚಕ್ರದಾಹಾಭಾವೋ ಹಿ ದೂಷ್ಯತೇ ॥ ೧೮ ॥

ಅಗ್ನಿದೂರಸಮೀಪಸ್ಥವಸ್ತುನ್ಯಾತ್ಮತ್ವಸಾಮ್ಯತಃ ।
ಶೃತಾಸ ಇತಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥಾ ದಾಹವಂತೋ ನ ತಾಪಸಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಪಾದೋಕ್ತೌ ಸ್ಯಾತ್ ಪವಿತ್ರೇಣೇತ್ಯೇತದ್ವ್ಯರ್ಥಂ ಪದಾಂತರಮ್ ।
ಚಕ್ರಂ ಪ್ರಯುಜ್ಯ ನಿಬಿಡಂ ತಮೋ ನಿರ್ಭಿದ್ಯ ರಂಧ್ರತಃ ॥ ೨೦ ॥

ಅನಂತಾಸನಲೋಕಂ ಸ್ವಂ ಪ್ರಾಪ ಕೃಷ್ಣಃ ಸಹಾರ್ಜುನಃ ।
ಇತಿ ಪೌರಾಣಿಕಖ್ಯಾತ್ಯಾ ಲೋಕಸ್ಯ ದ್ವಾರತಾಽಪಿ ಚ ॥ ೨೧ ॥

ಚಕ್ರಸ್ಯೈವೋಚಿತಾಽನ್ಯತ್ರ ಶಕ್ಯೋಽತೋಽರ್ಥೋ ನ ಶಂಕಿತುಮ್ ।
ಅಪಿ ಚಾರ್ಥದ್ವಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸಮಾಖ್ಯೈಕಾರ್ಥಸಾಧಿಕಾ ॥ ೨೨ ॥

ತತ್ಪುರಾಣಸಮಾಖ್ಯಾನಾದರ್ಥೋಽಯಮವಧಾರ್ಯತೇ ।
ಮೀಮಾಂಸಾಭಿಧವಿಖ್ಯಾತಸೀಮಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕಾರಿಭಿಃ ॥ ೨೩ ॥

ಯದ್ಯಪ್ಯಾಮ್ನಾಯಮಾರ್ಗೇಽಸ್ಮಿನ್ ವಕ್ತುಂ ಬಹು ಚ ಶಕ್ಯತೇ ।
ತಥಾಽಪ್ಯಲ್ಪರಣೋದ್ಯೋಗೇ ಯೋದ್ಧುಃ ಶೂರಸ್ಯ ನೋಚಿತಮ್
ಮಹಾಪ್ರಾಕಾರಕರಣಮಿತಿ ಮತ್ವೋಪರಮ್ಯತೇ ॥ ೨೪ ॥

ಕುಮತಧ್ವಾಂತನಿರ್ಭೇದೀ ಸ್ವಮತಾಂಭೋಧಿಸಂಭ್ರಮಃ ।
ಹಯಗ್ರೀವೋಲ್ಲಸಚ್ಚಂದ್ರಪಾದಃ ಖೇದಾಪಹೋಽಸ್ತು ನಃ ॥ ೨೫ ॥

ಹಯಗ್ರೀವಪದದ್ವಂದ್ವಚಿಂತನಾಸಕ್ತಚೇತಸಾ ।
ಯತಿನಾ ವಾದಿರಾಜೇನ ಚಕ್ರಸ್ತುತಿರಿಯಂ ಕೃತಾ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿಕೃತಾ ಚಕ್ರಸ್ತುತಿಃ ॥

ಸುದರ್ಶನಸ್ತುತಿಃ

ತ್ವಮಗ್ನಿರ್ಭಗವಾನ್ ಸೂರ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಸೋಮೋ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಪತಿಃ ।
ತ್ವಮಾಪಸ್ತ್ವಂ ಕ್ಷಿತಿರ್ವ್ಯೋಮ ವಾಯುರ್ಮಾತ್ರೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ॥ ೧ ॥

ಸುದರ್ಶನ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸಹಸ್ರಾರಾಚ್ಯುತಪ್ರಿಯ ।
ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಘಾತಿನ್ ವಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭೂಯಾದಿಡಸ್ಪತೇ ॥ ೨ ॥

ತ್ವಂ ಧರ್ಮಸ್ತ್ವಂ ಧೃತಿಃ ಸತ್ಯಂ ತ್ವಂ ಯಜ್ಞೋಽಖಿಲಯಜ್ಞಭುಕ್ ।
ತ್ವಂ ಲೋಕಪಾಲಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ತ್ವಂ ತೇಜಃ ಪೌರುಷಂ ಪರಂ ॥ ೩ ॥

ನಮಃ ಸುನಾಭಾಖಿಲಧರ್ಮಸೇತವೇ
ಹ್ಯಧರ್ಮಶೀಲಾಸುರಧೂಮಕೇತವೇ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಗೋಪಾಯ ವಿಶುದ್ಧವರ್ಚಸೇ
ಮನೋಜವಾಯಾದ್ಭುತಕರ್ಮಣೇ ಗೃಣೇ ॥ ೪ ॥

ತ್ವತ್ತೇಜಸಾ ಧರ್ಮಮಯೇನ ಸಂಹೃತಂ
ತಮಃ ಪ್ರಕಾಶಶ್ಚ ದೃಶೋರ್ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ।
ದುರತ್ಯಯಸ್ತೇ ಮಹಿಮಾ ಗಿರಾಂ ಪತೇ
ತ್ವದ್ರೂಪಮೇತತ್ಸದಸತ್ಪರಾವರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯದಾ ವಿಸೃಷ್ಟಸ್ತ್ವಮನಂಜನೇನ ವೈ
ಬಲಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಜಿತ ದೈತ್ಯದಾನವಮ್ ।
ಬಾಹೂದರೋರ್ವಂಘ್ರಿಶಿರೋಧರಾಣಿ
ವೃಕ್ಣನ್ನಜಸ್ರಂ ಪ್ರಧನೇ ವಿರಾಜಸೇ ॥ ೬ ॥

ಸ ತ್ವಂ ಜಗತ್ತ್ರಾಣ ಖಲಪ್ರಹಾಣಯೇ
ನಿರೂಪಿತಃ ಸರ್ವಸಹೋ ಗದಾಭೃತಾ ।
ವಿಪ್ರಾಯ ವಾಽಸ್ಮತ್ಕುಲದೈವಹೇತವೇ
ವಿಧೇಹಿ ಭದ್ರಂ ತದನುಗ್ರಹೋ ಹಿ ನಃ ॥ ೭ ॥

ಯದ್ಯಸ್ತಿ ದತ್ತಮಿಷ್ಟಂ ವಾ ಸ್ವಧರ್ಮೋ ವಾ ಸ್ವನುಷ್ಠಿತಃ ।
ಕುಲಂ ನೋ ವಿಪ್ರದೈವಂ ಚೇದ್ದ್ವಿಜೋ ಭವತು ವಿಜ್ವರಃ ॥
ಯದಿ ಮೇ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರೀತಃ ಏಕಃ ಸರ್ವಗುಣಾಶ್ರಯಃ ।
ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಭಾವೇನ ದ್ವಿಜೋ ಭವತು ವಿಜ್ವರಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಅಂಬರೀಷಕೃತಾ ಸುದರ್ಶನಸ್ತುತಿಃ (ಭಾಗವತ IX 5) ॥